

POCZTÓWKI – ŚWIADECTWA KULTURY REGIONU MAŁOPOLSKI

Zbieranie pocztówek, przechowywanie korespondencji na kartach pocztowych, zachowywanie kartek na pamiątkę, stało się bazą do tworzenia pokazanych kolekcji widokówek. W XXI wieku pisanie wiadomości na kartkach pocztowych, czy nawet życzeń świątecznych wyszło zupełnie z mody, czy kanonu dobrego wychowania – rzadko wykorzystuje się tradycyjną pocztę. Kolekcjonowanie pocztówek ma jednak długą historię, kartki zbierali przeważnie ludzie zamożni, na nich otrzymywali korespondencję, dostawali je w prezencie z różnych okazji lub też kupowali je dla siebie zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Karty pocztowe były drogie, dlatego wydawcy pocztówek sprzed 100 lat starali się, by były atrakcyjne, zatem przedstawiano na nich obrazy znanych malarzy, architekturę miast, zwyczaje świąteczne, faunę i florę. W czasie zaborów powstawały pocztówki mające na celu budzenie tożsamości narodowej, patriotyzmu, propagowanie idei narodowowyzwoleńczych. Pocztówki w czasach powojennych stały się popularne już wśród szerszego odbiorcy, ponieważ były tańszym niż list nośnikiem wiadomości.

Dzisiaj zbiory widokówek to skarbnica bezcennych informacji dla regionalistów, historyków, urbanistów, etnografów, historyków sztuki. Na dawnych kartach pocztowych mamy unikatowy materiał ikonograficzny – stare, nieistniejące już budynki, place, kościoły, krajobrazy. Przedstawione sceny rodzajowe, dotyczące zwyczajów i obrzędów roku polskiego lub zwyczajne sytuacje na ulicach miast, miasteczek pozwalają lepiej poznać rodzimy folklor. Z kart pocztowych dowiadujemy się, jakie były stroje ludowe, jaka panowała moda. W zbiorach kolekcjonerów kartek znajdują się cykle tematyczne poświęcone architekturze, przyrodzie, portretom, obrazom znanych malarzy. Niektórzy twórcy malowali kartki na zamówienie, wiele kolekcji to wydawnictwa muzeów, prezentujących swoje zbiory.

W 9 tomie rocznika „Małopolska” Zbigniew Więcek¹ prezentuje kilkanaście albumów skatalogowanych zbiorów pocztówek z regionu.

Tym razem Redakcji udało się dotrzeć do albumów p. Elżbiety Dzikowskiej, kolekcjonerki pocztówek z Krakowa. Przedstawiamy na łamach rocznika niewielki fragment jej zbiorów dotyczący m.in. folkloru Małopolski,

¹ Z. Więcek, *Małe ojczyzny na starych widokówkach*, „Małopolska”, R. 9: 2007, s. 290–298.

zawierający prace malarzy działających w Krakowie i tworzących widokówki, m.in. Aleksandra Augustynowicza, Teodora Axentowicza, Jovana Bijelića, Wacława Boratyńskiego, Leszka Górskiego, Michała Ichnowskiego, Stanisława Konarz-Konarzewskiego, Tadeusza Korpala, Ludmiły

materiały

Prof. T. Rytkowski pisał:
WESOŁEGO ALLELUJAJ!

Ratusz w Krakowie

WESOŁEGO ALLELUJAJ!

B. Rytkier-Jasowska mal.

Miodońskiej, Adama Nowakowskiego, Zbigniewa Pronaszki, Tadeusza Rybkowskiego, Bronisławy Rychter-Janowskiej, Adama Setkowicza, Piotra Stachewicza, Ludwika Stasiaka, Leonarda Stroynowskiego, Zofii Stryjeńskiej, Włodzimierza Tetmajera, Stanisława Tondosa, Wincentego Wodzinowskiego, Józefa Unierzyskiego, Kaspra Żelechowskiego, i wielu innych.

IG

Pałac Sztuki w Krakowie

L. Strykowski pina. Świąty. — Emulwerber. — Les antremetizera.

HEKOWSKIE WESELE
TADEUZ RYKOWSKI

